

Nikolay Angelov
8 hrs · Sofia ·

Да дам и аз моите 5 стотинки в спора за паметника "1300 години България" пред НДК. Малко е дълго, може и леко несвързано да е написано. Никога не съм имал особен литературен талант. Този паметник или комплекс или каквото и да е, е създаден на мястото и след разрушаването на един друг паметник. През 1980 г., когато мемориалът на загиналите от полковете от Софийския гарнизон е разрушен, не ми е известно някой български скулптор, или художник, или общественик, или интелектуалец да е негодувал. Кой от историческа неграмотност, кой от някаква осъзната или неосъзната омраза към всичко отпреди 9-ти, кой от страх – всички са си мълчали. В крайна сметка що му е на човек да си прецаква двумесечния творчески отпуск лятото на някоя от станциите на творческите съюзи някъде по морето или да виси без публикуване години наред за тоя дето духа?
Онези 3 000, чиито имена са били изписани на оня, разрушения паметник са били хора, колкото и елементарно до нелепост да звучи. И са умирали различно. Някои са умирали по ботевски - от куршум в челото, без да усетят нищо. Някои са се мъчили като грешни дяволи, в агония. Върху мръсни сламеници, смърдящи на хлороформ и Бог знае какво още. Някои са починали от страшната холерна епидемия при Чаталджа. Чували ли сте как се умира от холера? Някои са се удавили в придошлата Морава. Правели са „жив“ мост, хванати ръка за ръка. Защото мостовата рота с понтоните е останала някъде назад. А реката спешно е трябвало да я минат. Щото вместо тях са щели да загинат други. От друг полк, от друга бригада и дори друга дивизия. Някои (имало и такива) са си пръснали черепа, когато от аероплана са спуснали заповедта да се предадат в плен като заложници. След три години, в които са виждали предимно гърбовете на противниците си.
Не са били идеални, разбира се. То идеални хора няма. Еле па ако са българи. Еле па ако са и предимно шопи… Някои от загиналите редници със сигурност не са се имали със загиналите подофицери, някои от загиналите ротни командири сигурно са псували загиналите си дружинни командири след някоя нелепа заповед да се държи „до крайност“ някоя загубена кота в Македония или да се атакува без артилерийска подготовка някоя укрепена линия в някое ледено поле някъде на майната си във Влашко. Някои са били монархисти. Някои - републиканци. Някои израсли на Мария Луиза, Московска или Витошка. Някои от съборетините на Ючбунар. Някои - от кирпичените къщи в Мировяне или Войнеговци. Някои русофили. Някои русофоби. Някои германофили. Някои германофоби. Някои са били етнически българи. Някои са били цигани. Някои са били евреи. Някои са били арменци. Някои са били турци. Някои са били либерали. Някои консерватори. Някои са били земеделци.Някои са били широки социалисти. Някои са били тесни социалисти. Някои са отивали на война с ентусиазъм. Някои с чувство на професионален дълг. Някои с притеснение да не стават за резил в селото ако се скатаят. Някои са отивали на война със страх.
После всички са се оказали заедно – име, след име, след име. В ония времена не е имало нито ЕГН, нито дори правила кое име се приема за фамилно. В канцелариите са ги пишели ту по дядово, ту по бащино, ту по родов прякор. Та за някои от имената дори и сега не е ясно с кой точно живял някога човек се свързват.
Моите хора не са били от софийските полкове. Единият ми прадядо по бащина линия – подпоручик го ранили тежко в гърдите при Криволак. Войниците му на ръце го отнесли в превързочния пункт. Раната обаче била толкова тежка, че криво-ляво превързан го насочили към полевата болница. А тя е била чак в Царево село, днешното Делчево. Почти 100 километра. В 35-градусова жега. В каруца по разбитите селски пътища. Когато три или четири дена по-късно пристигнали вече или е бил мъртъв или е починал веднага след това на операционната маса в полевата палатка. На прабаба ми вероятно са казали, че не се е мъчил много. Поне така

със чел, че са казвали обикновено…. Другият ми прадядо по същата линия пък е бил обявен за безследно изчезнал. Нищо, че се знае и кога и къде е загинал. Свидетелство за смърт и гроб нямало. Предполагам, че е бил един от многото трупове останали на бойното поле, които са били разкъсани до невъзможност за идентифициране. Затова и са го съобщили на близките му в Хасково и Чирпан като безследно изчезнал. Бюрокрация…На другите двама прадядовци, по майчина линия, им е провървяло повече. Останали са живи. Единият просто е бил от последния мобилизиран набор. Хванало го е примирието от 1918 в казармата като новобранец. За другата световна война вече пък е бил прекалено възрастен. 4-ият ми прадядо пък е най-големият късметлия от всичките. Изкарал е като обикновен пехотинец от запаса и трите войни – от 1912 до 1918. И е оцелял. Хем полкът му – 8-ми Приморски, е бил на някои от най-гадните места. На сина си рядко говорел за войните. Разказвал му предимно разни весели случки. Може би защото синът му, моят дядо, също се е „отчел“ с една световна война. В същия полк. Та е знаел що е война от първо лице. Само веднъж, през 40-те, след връщането на Южна Добруджа, като минавали с каруцата край Добрич, бащата посочил на сина една долчинка и му казал „Тука през 16-а колко народ изгина…“. И се разплакал.
Та така. За Старчевото творение не ми пука. Ако искат да го махат, ако искат да го запазват. От скулптура и модерно изкуство не разбирам. Но паметникът на войниците трябва да го възстановят. Щото тези 3000 и нещо си и още 200 000 като тях, толкова различни помежду си, са били България. На 1300 или колкото си там решат в БАН години. Без модернистични железа и бетонни конструкции.

See Translation

Like Comment Share

293

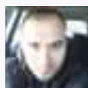
130 Shares

Ivan Koutzaroff
Ники, покрай безмислените спорове и опитите на куп народ да се направят на интересни по повод "1300 години България", искрено ти благодаря за твоя коментар! За съжаление все по-малко хора гледат извън времето на своето крато съществуване или някакви техни си странни политически/житейски разбирания.

See Translation

7 hours ago · Like · 5 · Reply · More

Mihail Zlatkov
Абсолютно подкрепям, аз също не разбирам модерното изкуство, просто не ми го побира ума. Сигурно умът ми е плитък. Но си мисля, че мога да отличавам красивото от грозното, уродливото, перверзното.

See Translation

7 hours ago · Like · 5 · Reply · More

Ivan Savov
Трогнат съм от прочетеното! Поклон!!!

See Translation

7 hours ago · Like · 6 · Reply · More

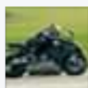

Ivaylo Stoimenov
Приятелю, само с едно нещо не мога да се съглася - твърдението за липса на литературен

талант!

See Translation

7 hours ago · Like · 8 · Reply · More

Георги Харизанов

Велик коментар. Велик.

See Translation

6 hours ago · Like · 6 · Reply · More

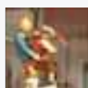

Kliment Hristov

евалата бе Ангелов!

See Translation

6 hours ago · Like · 1 · Reply · More

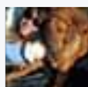

Ivailo Toschev

Браво!

See Translation

6 hours ago · Like · 1 · Reply · More

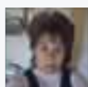

Sylvia Stoynova

Браво, чудесно казано!!!

See Translation

5 hours ago · Like · 1 · Reply · More

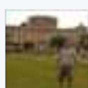

Албена Борисова

Впечатлена съм от написаното!!! Жалкото е,че в тази модернизация, европеизация, ...глобализация ....и още много.....неща завършващи на -ация ...забравихме " нашето" минало, обезличихме се...

See Translation

5 hours ago · Like · 1 · Reply · More

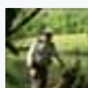

иво мончев

Признавам- никога не съм харесвал маханата бетонна конструкция. Когато я построиха навремето, с години се разказваха различни вицове за "петоъглния шестохуйник", както го наричахме в училище. Така, че според мен е ще е по- добре без него. А в твърдението на Ники за липса на литературен талант никой не вярва...🙂))

See Translation

5 hours ago · Like · 1 · Reply · More

Данчо Савов

Дядо ми, по майчина линия, тръгва войник, с брат си. По стара трънска традиция, отиват на врачка. Тя посочва брата, и казва:" Голема война че има, и първата пушка , дека че пукне- че те утепа"! Така и става..Дядо ми изкарва и трите войни, краят го заварва в Беломорието..Строяват се, и английският офицер казва" До тоя човек- оставете си пушките на земята, ей ви по някоя пара за път- и, кой, откъде е.. От тоя- натам- пленници, репарации трябва да се плащат!" И така, дядо чука 3 години камъни на о- в Хиос.. Връща се, оженва се, и гледа децата на брат си...До момента, в който един сръбски пленник решава да вземе наша мома- съвсем, като в " Крадецът на праскови" ..Минава границата, за да каже на родителите си- и се връща болен от инфлуенца-" сръбската болест"- както е известна в наше село..Измират две трети от хората , и жена му, и детето.. Та, такива

работи..Сега, нищо не знаем, а предците ни са заслужили уважение!

See Translation

5 hours ago · Like · 1 · Reply · More

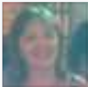

Plamen PK

Браво !

See Translation

5 hours ago · Like · Reply · More

Gety Bratanova

Дълбок поклон пред големите синове на майка БЪЛГАРИЯ паметника долу,.."

See Translation

5 hours ago · Like · Reply · More

Тоня Любенова

Време е за справедливост и еманципация! От наложеното ни отвън минало... Защото, освен че всички имаме загинали във войните (това се помни), то няма как да повярвам, че българите ни има от 1300 години. Че и паметник да ни фиксира това лъжливо твърдение..

See Translation

1 hour ago · Like · 1 · Reply · More

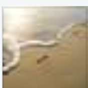

Йошка Гюзелева

Браво,истинско и талантливо написано ! Гордейте с вашите предци !

See Translation

1 hour ago · Like · 1 · Reply · More

Marin Marinov

Бог да ги прости!

See Translation

25 minutes ago · Like · Reply · More

Антон Желев

От написаното само с едно не съм съгласен - че нямаш литературен талант...

See Translation

22 minutes ago · Like · Reply · More

Write a comment...